

(E.) WHANGAITANGA KARAREHE.

32. E kore e pai tetahi tangata kia whangai, kia tuku ranei i tetahi poaka kia haere noa ana i roto i tetahi kainga Maori, kite tiaki poaka ranei e whai putake mai ai mo tetahi mate, i runga ranei i taua whangaitanga ka paraparua te wai inu, a mea ake ranei meatia hei wai inu, wai kai, wai ranei mo tetahi whare tuunga miraka; e kore ano hoki tetahi tangata, i muri iho o te paahitanga o tenei paero, e paingia kia waiho kia tu ana tetahi whare poaka ki tetahi wahi e hoki iho ana i te 150 putu te tawhiti atu i tetahi whare, i tetahi whare noho, whare kura ranei, i tetahi atu whare ranei e whakaarohia ana hei wahi tuunga kai, takanga kai ranei ma nga tangata, a kia kaua hoki e hoki iho i te 50 putu te tawhiti atu i te rori, i te rohe ranei o tetahi kainga e nohoia ana e te tangata.

(F.) NGA WHARE-PAKU.

Nga Huarahi Whakahaere mo nga Whare-Paku.

33. Me hanga e te tangata nona tetahi whare, e noho ana ranei i roto i tetahi whare, he whare-paku mo tona kainga.

34. Kite hangaia e tetahi tangata he whare-paku mo tetahi kainga, me hanga taua whare-paku ki tetahi wahi kia kaua e hoki iho i te 10 putu te tawhiti atu i tetahi ruuma e nohoia ana e te tangata, i tetahi ruuma ranei e whakaarohia ana hei wahi tuunga kai.

35. Ka whai hara te tangata e hanga ana i tetahi whare-paku mo tetahi kainga mehemea ka hangaia e ia taua whare-paku ki tetahi wahi e hoki iho ana i te 40 putu te tawhiti atu i tetahi puna wai, awa wai ranei e inumia ana, meake ranei ka tikina atu i reira he wai inu, he wai kai ranei ma nga tangata, mehemea ranei ka hangaia te whare paku ki tetahi wahi e poke ai taua wai.

36. Ko nga whare-paku katoa me hanga kia pai tonu, kia kaha ano hoki. Me mahi hoki he wahi puareake kia tata ake ki te tuwhera hei urunga mai mo te hau o waho, mo te hau pai. Me mahi kia kapi katoa nga tara o te whare-paku, a ka mahi hoki he tatau :—

(a.) Kite hanga tetahi tangata i tetahi whare-paku-oko mo tetahi kainga me hanga e ia taua whare-paku ki tetahi wahi a i runga ano i te ahuatanga e tangatanga ai te haere atu o te tangata ki reira, kite whakapai, kite hari ke ranei i nga hamuti o taua whare-paku.

(b.) Ko te nohoanga o taua whare-paku-oko, ko te puare o taua nohoanga me te wahi tuwhera i raro iho mo taua nohoanga, me ata whakarite te mahi ki te huarahi e tangatanga ai mo te tango ake i te oko tuunga hamuti ara kia kaua e hoki iho i te kotahi putu te roa, te whanui, me te hohonu; he mea ata whakariterite a whakaturia ai ki raro o taua nohoanga, kia tu hangai hoki kia kore ai e maringi ke ki te puroa, e heke ke atu ai ranei ki nga taha o taua wahi tuwhera i raro iho o taua nohoanga, kia whaiti ai ranei te heke o nga kino ki roto ki te oko hamuti, ina tukuna rukea atu ranei ma roto i te puare o taua nohoanga.

(c.) Me ata hanga te nohoanga o taua whare-paku-oko kia taea ai taua nohoanga katoa, tetahi wahi ranei te whakatuwhera kia tangatanga ai te tae iho ki te wahi tuwhera o raro iho i te nohoanga horoi ai, kite hari ke atu ranei i reira, kite whakahangai ranei i te tu ki reira o te oko hamuti e tika ana mo reira.

(d.) Ko te oko tuunga hamuti mo ia whare-paku-oko me hanga i tetahi mea kaha i runga ano ia i tetahi tauria e kore ai e tuturu e maringi ke ranei nga paru o taua oko. Me hanga hoki he taupoki hei tutaki iho i te puare o te nohoanga, a me waiho tonu hoki taua taupoki kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana taua nohoanga.

37. Ma te tangata e noho ana i tetahi kainga he whare-paku to reira e tiaki pai, e whakaora, e horoi, e mea ranei kia takoto ma taua whare-paku.

38. Ma te tangata nona, e noho ana ranei i roto i tetahi whare kua oti nei te hanga he whare-paku mo reira, e riringi e mea ranei kia ruiruia he oneone maroke, he para kaninga rakau ranei, he pungarehu ranei kia ngaro iho ai nga hamuti, kia kore ai hoki e puta ake he haunga o reira.

Nga Huarahi Whakahaere mo nga Whare-paku-oko.

39. I te wahi he whare-paku-oko kei reira, ko te mahinga me te horoinga me whakahaere i runga i te huarahi e whai ake nei :—

(a.) Kite hanga tetahi tangata i tetahi whare-paku-oko mo tetahi kainga me hanga e ia taua whare-paku-oko ki tetahi wahi a runga ano i te ahuatanga e tangatanga ai te haere atu o te tangata ki reira, kite whakapai, kite hari ke ranei i nga hamuti o taua whare-paku.

(b.) Ko te nohoanga o taua whare-paku-oko, ko te puare o taua nohoanga me te wahi tuwhera i raro iho o taua nohoanga me ata whakarite te mahi ki te huarahi e tangatanga ai te tango ake i te oko tuunga hamuti ara kia kaua e hoki iho i te kotahi putu te roa, te whanui, me te hohonu; he mea ata whakariterite a whakaturia ai ki raro o taua nohoanga, kia tu hangai hoki kia kore ai e maringi ke ki te puroa, e heke ke atu ai ranei ki nga taha o taua wahi tuwhera i raro iho o taua nohoanga, kia whaiti ai ranei te heke o nga kino ki roto ki te oko hamuti, ina tukuna rukea atu ranei ma roto i te puare o taua nohoanga.

(c.) Me ata hanga te nohoanga o taua whare-paku-oko kia taea ai taua nohoanga katoa, tetahi wahi rahi ranei te whakatuwhera kia tangatanga ai te tae iho ki te wahi tuwhera o raro iho i te nohoanga horoi ai, kite hari ke atu ranei i reira, kite whakahangai ranei i te tu ki reira o te oko hamuti e tika ana mo reira.

(d.) Ko te oko tuunga hamuti mo ia whare-paku-oko me hanga i tetahi mea kaha i runga ano ia i tetahi tauria e kore ai e tuturu e maringi ke ranei nga paru o taua oko. Me hanga hoki he taupoki hei tutaki iho i te puare o te nohoanga, a me waiho tonu hoki taua taupoki kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana taua nohoanga.

40. Ma te tangata e noho ana i roto i tetahi whare e mea kia ringihia a kia horoia hoki nga oka tuunga hamuti o nga whare-paku-oko o taua kainga. Kia kotahi te horoinga i te wiki; otiia mehemea ka tere tonu te ki o taua oko tuunga hamuti, me maha atu nga horoinga i taua oko i te wiki kia kore ai e puta ake nga kino ki waho.

41. E kore rawa e pai kia tapuketia e tetahi tangata he hamuti ki tetahi wahi ke atu, engari ki roto ano ki tetahi rua keru; a me kaua e hoki iho i te ono inihia te matotoru o te oneone tapuke ki te hangaitanga ki runga o te rua ina tapuketia taua rua.

42. Kaua rawa e tapuketia he hamuti ki tetahi wahi kei raro iho i te 50 putu te tawhiti atu i tetahi whare noho, i te 60 putu ranei te tawhiti atu i tetahi puna wai. Ka ahei noa atu te mea i tetahi rua hei paepae hamuti, haunga ia te oko tuunga hamuti, mehemea ano hoki ka kore he kino o reira e heke atu ki tetahi wai whenua. Me hanga hoki he taupoki hei tutaki iho i te puare o te nohoanga, a me waiho tonu hoki taua taupoki kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana taua nohoanga. Ko te nohoanga me nga taha, i raro o taua nohoanga, arai iho i taua rua, me ata mahi kia kore ai e uru he rango ki roto ki taua rua. Me kaua rawa e tukuna kia eke ake te teitei o nga hamuti o tetahi rua ki te ono inihia te tata ake ki te hangaitanga ki runga o te whenua.

Nga Huarahi Whakahaere mo nga Whare-Paku-Rua.

43. I runga i te whakamananga a te kai-whakahaere i te Ora mo nga Maori, a tetahi Takuta o te Tari Whakaora ranei, a tetahi ranei o nga Kai-tiroiro Kainga kua whakaturia e te Tari Whakaora, ka ahei kia meatia hei te rua, haunga te oko e taea nei te hari ke, he paepae hamuti; otiia me kaua e haria taua rua ki tetahi wahi e heke atu ai he kino o reira hei mea e poke ai tetahi awa, puna wai ranei, a me kaua hoki e hoki iho i te 30 putu te tawhiti atu i tetahi whare noho i tetahi whare tuunga kai ranei.

44. Me ata mahi he nohoanga mo nga whare-paku-rua katoa kia kore ai e uru he rango ki roto ki taua rua, a hei mea e tino tutuki ai taua tikanga me mahi he taupoki mo te puare o te nohoanga ka waiho kia mau ana i nga wa katoa e takoto watea ana te nohoanga o taua wharepaku.

45. I mua atu o te taenga ake o nga hamuti ki te 12 inihia ki raro iho o te hangaitanga ki runga o te rua, me tapuke ki te oneone pai nga rua o nga whare-paku-rua katoa. Kia oti rawa tera katahi ka whakaneke ai i te whare-paku ki tetahi atu wahi.

(G.) NGA MATE RERE.

46. Mehemea ka puta he panui ma te Apiha Whakahaere i te Ora mo te Takiwa a te Apiha Whakahaere i te Ora mo nga Maori ranei, tera kua pa he mate rere ki tetahi kainga, takiwa ranei, me kaua rawa he hui e tu, he whakaminanga, he tangihanga ranei, engari kia puta ra ano he whakaatu tera kua watea taua kainga, takiwa ranei i taua mate katahi ano ka ahei ki te pera.

47. Mehemea ka puta he panui ki tetahi kainga takiwa ranei tera kua pa mai tetahi mate rere, me puta te kaha o te Komiti kite awahina i nga Kai-whakaako kura Maori, Neelii Maori, Kai-tiroiro Kainga, Takuta, Apiha Whakahaere i te Ora ranei kite kimi kia tere te kitea o nga turoro katoa e takoto mate ana i roto i taua kainga takiwa ranei. Kia tino whanui hoki te panui haere a te Komiti tera kua pa he mate rere ki taua takiwa. I muri iho o te taenga atu o te whakaatu ki tetahi tangata a kore ai ia e whakaatu tera he turoro kei roto i tetahi whare, puni ranei